

22142952

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

**CLASSICAL GREEK
HIGHER LEVEL
PAPER 2**

Tuesday 6 May 2014 (morning)

2 hours

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Answer four questions from two genres only.
- The maximum mark for this examination paper is *[44 marks]*.

Answer **four** questions from **two** genres **only**. These questions should be taken from the **two** genres you have studied.

Genre: Epic

Question 1. Homer *Odyssey* 9.19–36

20 εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
 ἀνθρώποισι μέλω, καί μεν κλέος οὐρανὸν ἵκει.
 ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῆ
 Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
 πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλησι,
 Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
 25 αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἀλὶ κεῖται
 πρὸς ζόφον, αἰ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
 τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὐ τοι ἐγὼ γε
 ἦς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
 ἦ μὲν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων,
 30 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
 ὥς δ' αὐτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
 Αἰαίη δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
 ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
 ὥς οὐδὲν γλύκιον ἦς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων
 35 γίγνεται, εἴ περ καὶ τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
 γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκῆων.

- (a) Why does Odysseus reveal his name only now, after being at the court of Alcinous for so long? Give **two** possible reasons. [2 marks]
- (b) Give **three** Greek expressions, with their English translation, which describe the geographical position and physical features of the island of Ithaka. [3 marks]
- (c) In what way are the dwellings of Calypso and Circe contrasted in Odysseus's words? [2 marks]
- (d) Translate ὥς οὐδὲν ... τοκῆων (lines 34–36). [3 marks]

Genre: Epic**Question 2. Homer *Odyssey* 9.193–215**

δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νηί τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι,
 195 αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
 βῆν· ἀτὰρ αἶγεον ἄσκον ἔχον μέλανος οἴνιοιο
 ἠδέος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,
 ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
 οὐνεκά μιν σὺν παιδί περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
 200 ἀζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσει δενδρήεντι
 Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
 χρυσοῦ μὲν μοι ἔδωκ' ἐνεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
 δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
 οἶνον ἐν ἀμφοροεῦσι δώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας
 205 ἠδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
 ἠεῖδη δμῶν οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
 ἀλλ' αὐτὸς ἄλοχός τε φίλη ταμίη τε μί' οἴῃ.
 τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιγδέα οἶνον ἐρυθρόν,
 ἐν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
 210 χεῦ', ὁδμή δ' ἠδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὁδώδει
 θεσπεσίη· τότ' ἂν οὐ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
 τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἄσκον μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
 κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι οἶσατο θυμὸς ἀγήνωρ
 ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν,
 215 ἄγριον, οὔτε δίκας ἐν εἰδότα οὔτε θέμιστας.

- (a) Scan δὴ τότε ... ἔρυσθαι (lines 193–194) [2 marks]
- (b) Give **two** characteristics of Polyphemus that are emphasized in Odysseus's words. Support your answer by quoting the Greek text. [2 marks]
- (c) Analyse the extract, explaining how Homer's literary style emphasizes the significance of wine in this context. Support your argument by quoting the Greek text. [8 marks]

Genre: Historiography**Question 3. Herodotus 7.36.4–37.3**

ἐπειδὴ δὲ ἐγεφυρώθη ὁ πόρος, κορμούς ξύλων καταπρίσαντες καὶ ποιήσαντες ἴσους τῆς σχεδῆς τῷ εὐρεῖ κόσμῳ ἐτίθεσαν κατύπερθε τῶν ὄπλων τοῦ τόνου, θέντες δὲ ἐπεξῆς ἐνθαῦτα αὐτίς ἐπεζεύγνυον· ποιήσαντες δὲ ταῦτα ὕλην ἐπεφόρησαν, κόσμῳ δὲ θέντες καὶ τὴν ὕλην γῆν ἐπεφόρησαν, κατανάξαντες δὲ καὶ τὴν γῆν φραγμὸν παρείρυσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα μὴ φοβέηται

5 τὰ ὑποζύγια τὴν θάλασσαν ὑπερορῶντα καὶ οἱ ἵπποι. ὡς δὲ τὰ τε τῶν γεφυρέων κατεσκευάστο καὶ τὰ περὶ τὸν Ἄθων, οἳ τε χυτοὶ περὶ τὰ στόματα τῆς διώρυχος, οἳ τῆς ῥηχίης εἵνεκεν ἐποιήθησαν, ἵνα μὴ πίμπληται τὰ στόματα τοῦ ὀρύγματος, καὶ αὐτὴ ἡ διώρυξ παντελέως πεπονημένη ἀγγέλλετο, ἐνθαῦτα χειμερίσας ἅμα τῷ ἔαρι παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς ἐκ τῶν Σαρδίων ὀρμᾶτο ἐλῶν ἐς Ἄβυδον· ὀρμημένῳ δὲ οἱ ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδρην ἀφανῆς ἦν οὐτ’

10 ἐπινεφέλων ἐόντων αἰθρίης τε τὰ μάλιστα, ἀντὶ ἡμέρης τε νυξὲς ἐγένετο. ἰδόντι δὲ καὶ μαθόντι τοῦτο τῷ Ξέρξῃ ἐπιμελὲς ἐγένετο, καὶ εἶρετο τοὺς Μάγους τὸ θέλει προφαίνειν τὸ φάσμα. οἱ δὲ ἔφραζον ὡς Ἑλλησι προδεικνύει ὁ θεὸς ἔκλειψιν τῶν πολιῶν, λέγοντες ἥλιον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ σφέων. ταῦτα πυθόμενος ὁ Ξέρξης περιχαρῆς ἐὼν ἐποιέετο τὴν ἔλασιν.

- (a) Describe how the bridges were completed after the slinging of the cables. *[3 marks]*
- (b) When did the army start its expedition? *[2 marks]*
- (c) Who are the “Magi” (Μάγους) mentioned in line 11 and what are their major responsibilities? *[3 marks]*
- (d) Explain the Magi’s interpretation of the eclipse, supporting your answer by quoting the Greek text. *[2 marks]*

Genre: Historiography**Question 4. Herodotus 7.103.1–4**

ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη “Δημάρητε, οἷον ἐφθέγξαι ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ τοσῆδε μαχήσεσθαι. ἄγε εἰπέ μοι· σὺ φῆς τούτων τῶν ἀνδρῶν βασιλεὺς αὐτὸς γενέσθαι· σὺ ὦν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα πρὸς ἄνδρας δέκα μάχεσθαι; καίτοι εἰ τὸ πολιτικὸν ὑμῖν πᾶν ἐστι τοιοῦτον οἷον σὺ διαιρέεις, σέ γε τὸν κείνων βασιλέα πρέπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντιτάσσεσθαι

5 κατὰ νόμους τοὺς ὑμετέρους. εἰ γὰρ κείνων ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιός ἐστί, σέ δέ γε δίξημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον, καὶ οὕτω μὲν ὀρθοῖτ’ ἂν ὁ λόγος ὁ παρὰ σέο λεγόμενος· εἰ δὲ τοιοῦτοί τε ἐόντες καὶ μεγάθρα τοσοῦτοι, ὅσοι σὺ τε καὶ οἱ παρ’ ἐμὲ φοιτῶσι Ἑλλήνων ἐς λόγους ἀρχέετε τοσοῦτον, ὅρα μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος ἦ. ἐπεὶ φέρε ἴδω παντὶ τῷ οἰκότι· κῶς ἂν δυναίαιτο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι,

10 ἐόντες γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ ὑπ’ ἑνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσῶδε ἀντιστῆναι; ἐπεὶ τοὶ πλεῦνες περὶ ἓνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι, ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. ὑπὸ μὲν γὰρ ἑνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοῖατ’ ἂν, δειμαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἐωυτῶν φύσιν ἀμείνονες, καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάλιστα ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἐόντες· ἀναιμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποιέοιεν τούτων οὐδέτερα”.

- (a) Give **two** details about Demaratus. *[2 marks]*
- (b) What custom is Xerxes referring to in lines 4–5 (σέ γε ... ὑμετέρους)? *[2 marks]*
- (c) Analyse the extract explaining how Herodotus’s literary style emphasizes Xerxes’s speech. Support your argument by quoting the Greek text. *[8 marks]*

Genre: Tragedy**Question 5. Euripides *Hippolytus* 1060–1083**

- 1060 ΠΙ. ὦ θεοί, τί δῆτα τοῦμόν οὐ λύω στόμα,
ὅστις γ' ὑφ' ὑμῶν, οὐς σέβω, διόλλυμαι;
οὐ δῆτα· πάντως οὐ πίθοιμ' ἂν οὐς με δεῖ,
μάτην δ' ἂν ὄρκους συγγέαιμ' οὐς ὤμοσα.
ΘΕ. οἴμοι, τὸ σεμνὸν ὡς μ' ἀποκτενεῖ τὸ σόν.
- 1065 οὐκ εἶ πατρώας ἐκτός ὡς τάχιστα γῆς;
ΠΙ. ποῖ δῆθ' ὁ τλήμων τρέψομαι; τίνος ξένων
δόμους ἔσειμι, τῆδ' ἐπ' αἰτία φυγῶν;
ΘΕ. ὅστις γυναικῶν λυμεῶνας ἦδεται
ξένους κομίζων καὶ ξυνοικούρους κακῶν.
- 1070 ΠΙ. αἰαῖ, πρὸς ἦπαρ· δακρύων ἐγγὺς τόδε,
εἰ δὴ κακός γε φαίνομαι δοκῶ τε σοί.
ΘΕ. τότε στενάζειν καὶ προγιγνώσκειν σ' ἐχρῆν
ὄτ' ἐς πατρώαν ἄλοχον ὑβρίζειν ἔτλης.
- ΠΙ. ὦ δώματ', εἴθε φθέγμα γηρύσαισθέ μοι
1075 καὶ μαρτυρήσαιτ' εἰ κακὸς πέφυκ' ἀνήρ.
ΘΕ. ἐς τοὺς ἀφώνους μάρτυρας φεύγεις σοφῶς·
τὸ δ' ἔργον οὐ λέγον σε μηνύει κακόν.
ΠΙ. φεῦ·
εἴθ' ἦν ἐμαυτὸν προσβλέπειν ἐναντίον
στάνθ', ὡς ἐδάκρυσ' οἷα πάσχομεν κακά.
- 1080 ΘΕ. πολλῶ γε μᾶλλον σαυτὸν ἤσκησας σέβειν
ἢ τοὺς τεκόντας ὅσια δρᾶν δίκαιος ὢν.
ΠΙ. ὦ δυστάλαινα μήτηρ, ὦ πικραὶ γοναί·
μηδεῖς ποτ' εἶη τῶν ἐμῶν φίλων νόθος.

- (a) Identify **three** phrases which most clearly show Hippolytus's distress at being bound by his oath of silence. Support your answer by quoting the Greek text. [3 marks]
- (b) Give **two** possible meanings of τὸ σεμνὸν (line 1064) in this context. [2 marks]
- (c) Translate ποῖ δῆθ' ... ξένους κομίζων (lines 1066–1069) [3 marks]
- (d) To what **two** different things does the adjective κακός (in any form) refer in this extract? [2 marks]

Genre: Tragedy**Question 6. Euripides *Hippolytus* 267–296**

	XO.	γύναι γεραία, βασιλίδος πιστή τροφέ, Φαίδρας ὀρώμεν τάσδε δυστήνους τύχας. ἄσημα δ' ἡμῖν ἦτις ἐστὶν ἡ νόσος·
270		σοῦ δ' ἂν πυθέσθαι καὶ κλύειν βουλοίμεθ' ἄν.
	TPO.	ἔληξ' ἐλέγχουσ'· οὐ γὰρ ἐννέπειν θέλει.
	XO.	οὐδ' ἦτις ἀρχὴ τῶνδε πημάτων ἔφου;
	TPO.	ἐς ταῦτόν ἦκεις· πάντα γὰρ σιγαῖ τάδε.
	XO.	ὡς ἀσθενεῖ τε καὶ κατέξανται δέμας.
275	TPO.	πῶς δ' οὐ, τριταίαν γ' οὔσ' ἄσιτος ἡμέραν;
	XO.	πότερον ὑπ' ἄτης ἢ θανεῖν πειρωμένη;
	TPO.	θανεῖν; ἀσιτεῖ γ' εἰς ἀπόστασιν βίου.
	XO.	θαυμαστὸν εἶπας, εἰ τὰδ' ἐξαρκεῖ πόσει.
	TPO.	κρύπτει γὰρ ἦδε πῆμα κοῦ φησιν νοσεῖν.
280	XO.	ὁ δ' ἐς πρόσωπον οὐ τεκμαίρεται βλέπων;
	TPO.	ἔκδημος ὦν γὰρ τῆσδε τυγχάνει χθονός.
	XO.	σὺ δ' οὐκ ἀνάγκην προσφέρεις, πειρωμένη νόσον πυθέσθαι τῆσδε καὶ πλάνον φρενῶν;
	TPO.	ἐς πάντ' ἀφίγμαι κοῦδὲν εἴργασμαι πλέον.
285		οὐ μὴν ἀνήσω γ' οὐδὲ νῦν προθυμίας, ὡς ἂν παροῦσα καὶ σύ μοι ζυμμαρτυρῆς οἷα πέφυκα δυστυχοῦσι δεσπόταις.
		ἄγ', ὦ φίλη παῖ, τῶν πάροιθε μὲν λόγων λαθόμεθ' ἄμφω, καὶ σύ θ' ἠδίων γενοῦ
290		στυγνὴν ὄφρυν λύσασα καὶ γνώμης ὁδόν, ἐγὼ θ' ὄπη σοι μὴ καλῶς τόθ' εἰπόμην μεθεῖσ' ἐπ' ἄλλον εἶμι βελτίω λόγον.
		κεῖ μὲν νοσεῖς τι τῶν ἀπορρήτων κακῶν, γυναῖκες αἶδε συγκαθιστάναι νόσον·
295		εἰ δ' ἔκφορός σοι συμφορὰ πρὸς ἄρσενας, λέγ', ὡς ἰατροῖς πρᾶγμα μηνυθῆ τόδε.

- (a) Scan πότερον ... βίου (lines 276–277). [2 marks]
- (b) On what occasion did Phaedra's passion arise? [2 marks]
- (c) Comment on the stylistic features of the extract, analysing the notion of love that emerges from the dialogue between the nurse and the chorus. Support your argument by quoting the Greek text. [8 marks]

Genre: Comedy**Question 7. Aristophanes *Clouds* 133–155**

- ΜΑΘ. βάλλ' ἐς κόρακας· τίς ἐσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;
 ΣΤΡ. Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.
- 135 ΜΑΘ. ἀμαθῆς γε νῆ Δί' ὅστις οὕτωσὶ σφόδρα
 ἀπεριμερίμνωσ τὴν θύραν λελάκτικας
 καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξηυρημένην.
 ΣΤΡ. σύγγνωθὶ μοι· τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν.
 ἀλλ' εἶπέ μοι τὸ πρᾶγμα τοῦξημβλωμένον.
- 140 ΜΑΘ. ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.
 ΣΤΡ. λέγε νυν ἐμοὶ θαρρῶν· ἐγὼ γὰρ οὕτωσὶ
 ἤκω μαθητῆς ἐς τὸ φροντιστήριον.
 ΜΑΘ. λέξω. νομίσαι δὲ ταῦτα χρὴ μυστήρια.
 ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης
- 145 ψύλλαν ὀπόσους ἄλλοιτο τοὺς αὐτῆς πόδας·
 δακοῦσα γὰρ τοῦ Χαιρεφῶντος τὴν ὄφρυν
 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὴν Σωκράτους ἀφήλατο.
 ΣΤΡ. πῶς δῆτα διεμέτρησε;
 ΜΑΘ. δεξιότατα.
 κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβῶν
 ἐνέβαψεν ἐς τὸν κηρὸν αὐτῆς τῷ πόδε,
 κᾶτα ψυχίση περιέφυσαν Περσικαί.
 ταύτας ὑπολύσας ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.
- ΣΤΡ. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν.
 ΜΑΘ. τί δῆτ' ἂν ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους
 155 φρόντισμα;
 ΣΤΡ. ποῖον; ἀντιβολῶ κάτειπέ μοι.

- (a) Give **two** characteristics that make Strepsiades an unlikely student. *[2 marks]*
- (b) Scan λέγε ... φροντιστήριον (lines 141–142) *[2 marks]*
- (c) How is the research pursued by Socrates and his disciples described by the student (μαθητῆς)? Support your answer by quoting the Greek text. *[3 marks]*
- (d) Describe in detail Socrates's method for measuring the distance jumped by a flea. *[3 marks]*

Genre: Comedy**Question 8. Aristophanes *Clouds* 962–983**

ΔΙ. ΛΟ. λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν ὡς διέκειτο,
 ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἦνθουν καὶ σωφροσύνη 'νερόμιστο.
 965 πρῶτον μὲν ἔδει παιδὸς φωνὴν γρύξαντος μηδὲν ἀκοῦσαι·
 εἶτα βαδίζειν ἐν ταῖσιν ὁδοῖς εὐτάκτως ἐς κιθαριστοῦ
 τοὺς κωμήτας γυμνοὺς ἀθρόους, κεῖ κριμνώδη κατανεῖφοι.
 εἴτ' αὖ προμαθεῖν ἄσμι' ἐδίδασκεν τῷ μηρῷ μὴ ξυνέχοντας,
 ἢ "Παλλάδα περσέπολιν δεινὰν" ἢ "τηλέπορον τι βόαμα",
 970 ἐντειναμένους τὴν ἀρμονίαν, ἦν οἱ πατέρες παρέδωκαν.
 εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ' ἢ κάμψιέν τινα καμπήν,
 οἷας οἱ νῦν τὰς κατὰ Φρυῖνιν ταύτας τὰς δυσκολοκάμπτους,
 ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλὰς ὡς τὰς Μούσας ἀφανίζων.
 ἐν παιδοτρίβου δὲ καθίζοντας τὸν μηρὸν ἔδει προβαλέσθαι
 975 τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπηνές·
 εἴτ' αὖ πάλιν αὐθις ἀνιστάμενον συμψῆσαι, καὶ προνοεῖσθαι
 εἶδωλον τοῖσιν ἐρασταῖσιν τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν.
 ἠλείψατο δ' ἂν τοῦμφαλοῦ οὐδεὶς παῖς ὑπένερθεν τότε ἂν, ὥστε
 τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χνοῦς ὡσπερ μήλοισιν ἐπήνθει·
 οὐδ' ἂν μαλακὴν φυρασάμενος τὴν φωνὴν πρὸς τὸν ἐραστὴν
 980 αὐτὸς ἑαυτὸν προαγωγέων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν,
 οὐδ' ἀνελέσθαι δειπνοῦντ' ἐξῆν καὶ κεφάλαιον ῥαφανίδος,
 οὐδ' ἀννηθὸν τῶν πρεσβυτέρων ἀρπάζειν οὐδὲ σέλινον,
 οὐδ' ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν οὐδ' ἴσχειν τῷ πόδ' ἐναλλάξ.

- (a) What information can we gain from the Just Argument's words about the **two** main subject areas of traditional education? [2 marks]
- (b) What is, in the Just Argument's view, the proper way for boys to behave during training at the gymnasium? [2 marks]
- (c) Analyse the extract, explaining how its stylistic features enhance the Just Argument's view of ancient education. Support your answer by quoting the Greek text. [8 marks]

Genre: Philosophy**Question 9. Plato *Apology* 37e–38b**

ἴσως οὖν ἂν τις εἴποι· “σιγῶν δὲ καὶ ἡσυχίαν ἄγων, ὦ Σώκρατες, οὐχ οἴός τ’ ἔση ἡμῖν ἐξελθῶν ζῆν;” τουτί δὴ ἐστὶ πάντων χαλεπώτατον πείσαιί τινος ὑμῶν. ἐάντε γὰρ λέγω ὅτι τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ’ ἐστὶν καὶ διὰ τοῦτ’ ἀδύνατον ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ πείσεσθέ μοι ὡς εἰρωνευομένω· ἐάντ’ αὖ λέγω ὅτι καὶ τυγχάνει μέγιστον ἀγαθὸν ὄν ἀνθρώπῳ τοῦτο, ἐκάστης ἡμέρας περὶ ἀρετῆς τοὺς

5 λόγους ποιεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων περὶ ὧν ὑμεῖς ἐμοῦ ἀκούετε διαλεγομένου καὶ ἐμαυτὸν καὶ ἄλλους ἐξετάζοντος, ὁ δὲ ἀνεξέταστος βίος οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ, ταῦτα δ’ ἔτι ἦττον πείσεσθέ μοι λέγοντι. τὰ δὲ ἔχει μὲν οὕτως, ὡς ἐγὼ φημι, ὦ ἄνδρες, πείθειν δὲ οὐ ῥάδιον. καὶ ἐγὼ ἅμα οὐκ εἴθισμαι ἐμαυτὸν ἀξιῶν κακοῦ οὐδενός. εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρήματα, ἐτιμησάμην ἂν χρημάτων ὅσα ἔμελλον ἐκτεῖσειν, οὐδὲν γὰρ ἂν ἐβλάβην· νῦν δὲ οὐ γὰρ ἔστιν, εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ δυναίμην ἐκτεῖσαι,

10 τοσοῦτου βούλεσθέ μοι τιμῆσαι. ἴσως δ’ ἂν δυναίμην ἐκτεῖσαι ὑμῖν πού μνᾶν ἀργυρίου· τοσοῦτου οὖν τιμῶμαι. Πλάτων δὲ ὅδε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Κρίτων καὶ Κριτόβουλος καὶ Ἀπολλόδωρος κελεύουσί με τριάκοντα μνῶν τιμῆσασθαι, αὐτοὶ δ’ ἐγγυᾶσθαι· τιμῶμαι οὖν τοσοῦτου, ἐγγυηταὶ δὲ ὑμῖν ἔσσονται τοῦ ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεοι.

- (a) What possible reasons could Socrates give for rejecting the suggestion that he should “live quietly, without talking” (σιγῶν δὲ καὶ ἡσυχίαν ἄγων)? [3 marks]
- (b) Translate καὶ ἐγὼ ... ἐβλάβην (lines 7–9). [3 marks]
- (c) Comment on the nature of the penalties that Socrates proposes for himself, in this extract and in the rest of the prescribed reading from the *Apology*. [2 marks]
- (d) Give **two** examples of different meanings of the verb πείθειν and its derivatives in this extract, with their English translation. [2 marks]

Genre: Philosophy**Question 10. Plato *Apology* 17a–d**

ὅτι μὲν ὑμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, οὐκ οἶδα· ἐγὼ δ' οὖν καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν ὀλίγου ἑμαυτοῦ ἐπελαθόμην, οὕτω πιθανῶς ἔλεγον. καίτοι ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασιν. μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο ἐν ᾧ ἔλεγον ὡς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθῆτε ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ γὰρ μὴ

5 αἰσχυρθῆναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μηδ' ὅπωςτιοῦν φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυρτότατον εἶναι, εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν οὗτοι λέγειν τὸν τάληθῆ λέγοντα· εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, ὁμολογοίην ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὡσπερ ἐγὼ λέγω, ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθές εἰρήκασιν, ὑμεῖς δέ μου ἀκούσεσθε

10 πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν – οὐ μέντοι μὰ Δία, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὡσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκῆ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασιν – πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω – καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως· οὐδὲ γὰρ ἂν δήπου πρόποι, ὧ ἄνδρες, τῆδε τῆ ἡλικία ὡσπερ μαιρακίῳ πλάττοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι.

- (a) How does Socrates characterize his accusers' speech? [2 marks]
- (b) Comment on the **two** meanings of “public speaker” (ῥήτωρ) for Socrates in this context. [2 marks]
- (c) Comment on the stylistic features of the extract, explaining how the stylistic and rhetorical features of his speech support Socrates's argument. Support your answer with quotations from the Greek text. [8 marks]